

10. februar 2019

Diagnoza: Anafilaktični šok

Po državnem kulturnem prazniku si dovolimo nekaj prešernega zaleta pri oceni trenutnih razmer v slovenskem zdravstvu. Slovensko zdravstvo je v slabem stanju. To vidimo v prvi vrsti zdravniki in medicinske sestre, občutijo pa najbolj naši bolniki. Najprej v skopo odmerjenem času, ki si ga lahko privoščimo za obravnavo njihovih težav, nato v čakalnih vrstah, in ne nazadnje v razkoraku med pravicami, ki jim pripadajo na papirju in storitvami, ki so jim dejansko na voljo – v razumnem času in brez doplačila. Ne zadovoljni smo vsi po vrsti: zdravniki, medicinske sestre, bolniki.

Slovensko zdravstvo naj bi idealno predstavljalo partnerstvo med njihovim plačnikom – vsemi zdravstveno zavarovanimi osebami -bolniki, Zavodom za zdravstveno zavarovanje Republike Slovenije (ZZS), Ministrstvom za zdravje (MZ) ter izvajalci – zdravniki in njihovimi timi v najširšem pomenu. Ugotavljamo, da MZ in ZZS ne razumeta tega partnerstva. Zdravniki in bolniki nismo ujeti plešoči medvedi, ki stoično plešemo kot roboti po taktu melodije, ki jo igrata ZZS in MZ. Morda zgleda, da smo bili do sedaj - pa nočemo in ne bomo več. Še manj smo lutke na vrvicah, s katerimi bi vsemogočno upravljali birokrati iz pisarn za debelimi zidovi, da bi z nami ustvarjali predstavo prekrasnega servisa, ki ga država nudi svojim ljudem.

Zdravniki delamo z ljudmi, z njihovim telesom in dušo. Če na slovensko zdravstvo pogledamo kot na telo, potem skelet zdravstva določa vlada in državni zbor s sprejetimi zakoni. ZZS predstavlja prebavila. Od svojih plačnikov – bolnikov – pojè sredstva, z njimi upravlja in jih razporeja. MZ predstavlja možgane. Določa mrežo izvajalcev na osnovni in bolnišnični ravni – krvne žile in pljuča, ki jo tvorijo zdravstveni zavodi in koncesionarji. Zdravniki in medicinske sestre pa predstavljamo čuteče srce, mišičaste delovne ude in čutila. Smo jezik, roke, oči in ušesa ter srce tega »telesa«, ki se srečuje z ljudmi v zdravstveni in osebni stiski. Mi smo empatična ušesa, pomirjujoča beseda, oči, ki vidijo težavo ter roka, ki zdravi, poboža bolečino ali objame v stiski. In bistvo, ki je očem nevidno, začutimo s srcem. Brez udov in brez čutil, ste samo hladen stroj, ki sicer lahko obratuje s polno paro, a posamezniku ne zmore ponuditi nič, ne zmore pomagati ali zdraviti niti enega samega človeka.

Kot lahko vidimo v zadnjih tednih, brez »čutil na terenu« in brez srca MZ in ZZS ne zmoreta realne ocene: ne vidita, v kakšnem stanju je naše zdravstvo in ne slišita, kakšne so njegove potrebe. Namesto, da bi sprejela naše pozive, za zaprtimi stenami brezsrčno preračunavata številke statistične podatke. dokler po selektivni računski »telovadbi« dobljeni rezultati ne zadoščajo zamišljenemu »cesarjevemu novemu oblačilu«.

»Telo« slovenskega zdravstva je v slabem stanju. Pa ne zaradi premalo hrane (ZZS ima večdesetmilijonski presežek), ne zaradi možganske kapi (MZ glasno razmišlja), ampak zaradi očitne anafilaktične reakcije do lastnega tkiva – do zdravnikov, medicinskih sester in najhujše – predvsem do bolnikov. Anafilaktični šok se razvija hitro, brez ustreznega zdravljenja bolnik ne bo. Namesto da bi na MZ in ZZS informacije, ki jih dnevno pridobivata iz terena vzeli resno in odreagirali s povečanjem

dotoka »kisika in krvi« v kritično ogrožene telesne organe, nas prepuščata brez »nujne medicinske pomoči«, brez »odrešilne injekcije adrenalina«.

Vsakodnevno vidimo, da so potrebe prebivalstva po zdravstveni oskrbi veliko večje, kot jo zmoremo nuditi. Ni presenečenje, da na prvo mesto zahtev postavljamo delo po standardnih in normativih. Varno, kakovostno, z dovolj časa – saj gre vendar za bolnike, ki so se nam zaupali s svojimi težavami! Preobremenitve zadnjih let so pripeljale do točke zloma. Ni naključje, da smo zdravniki glasni prav sedaj. Ker boli! V zadnjih letih smo poskušali kljub nezadostnim kadrovskim kapacitetam vseeno za svoje bolnike narediti čimveč, vse. A v nedogled to ne gre, »kisikov dolg« nas je dohitel. Okolje je zakisano, mišice bolijo, srce ne zmore več, čutila so opešala. Brez zadostne preskrbe s kisikom in krvjo udi in organi umirajo. In družinska medicina umira, to pa dejansko jasno in v številkah govorijo podatki zadnjih let.

Osupli, nejeverni in jezni gledamo na to sprenevedanje odločevalcev in posledičen razkroj osnovnega zdravstva: kako se v 7 letih neprestanega opozarjanja na težke razmere v družinski medicini in 2 leti po zasilni ustavitvi zdravniške stavke ni premaknilo praktično nič. Po sestankovanjih na MZ in ZZS nam minister uspe le piš-me-uhovsko reči, da problema - sploh ni?! Z nami na terenu ga ni, poslušal niti slišal nas očitno ni, videl pa tudi očitno ni nič od dejanskega stanja.

Če vas rotimo, da je obremenitev na posamezno družinsko ambulanto za zdravnika in medicinsko sestro nevzdržna, da je časa za varno in kakovostno obravnavo pacientov premalo, če je očitno, da se mladi za družinsko medicino sploh ne odločajo, če je ugotovljeno dejstvo, da je izgorelost med družinskimi zdravniki v Sloveniji najvišja v Evropi, če imajo pacienti vsakodnevni problem, da si izberejo svojega osebnega zdravnika, če so razpisi za prosta delovna mesta odprti po več mesecev in let, če naši zdravniki čedalje bolj odhajajo v sosednje ali druge evropske države, če dotoka iz drugih držav ni, razen ob absurdno visokih plačilih...

Kje živite, da lahko dajete take izjave, kot smo jim priča v zadnjih dneh? Da številke, ŠTEVILKE!?, govorijo drugače. Da je vse v najlepšem redu. Da pretiravamo. Svet, v katerem delamo in živimo zdravniki s pacienti, več kot očitno ni svet, kot ga vidite v uradih ZZS in MZ.

Oh, pa da bi vsaj rekli: »Drži, precej je problemov, to in to moramo rešiti, to in to lahko rešimo; tega pa recimo ne bomo ali ne moremo.« Ampak, da je edini odgovor, da problema ni?! Nevarnost ni nič manjša, če si govoriš, da je ni. Stiska ni nič manjša, če številke, ki ste jih prilagodeno združili po vaših uradih, pravijo, da mora biti vse v najlepšem redu. Z neupoštevanjem naših opozoril si režete roke, si režete jezik, bašete čepe v ušesa in lepilne trakove čez oči. In sanjate vaš svet čudovitega zdravstva, katerega idilo hočemo zmotiti...

V katerem vzporednem svetu torej živite minister in ostali delavci MZ ter ZZS?! Vaša edina skrb bi morala biti za denar pobran od vseh zdravstvenih zavarovancev – naših bolnikov zagotoviti pogoje za dobro zdravstveno oskrbo prebivalstva. Te naloge po našem mnenju ne izpolnujete dobro: pričakujemo dosti več: zdravniki, medicinske sestre in bolniki namreč nismo številke v vaših statistikah, prirejenih po namenu - mi smo živi ljudje.

Zdravniki, specialisti družinske medicine - Izvršilni odbor sindikata Praktik.um